

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 37/2022)

София, 14 септември 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 08.09.2022 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	5
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	6
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 08.09.2022 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

Продължава жътвата на слънчоглед и царевица, като към 8 септември са добити съответно 1 012,3 хил. тона и 258,5 хил. тона. И при двете култури се наблюдава значителен ръст на продукцията на годишна база, респективно с над два пъти и с 40,9%, вследствие на по-бързия темп на прибиране на реколтата през настоящата кампания.

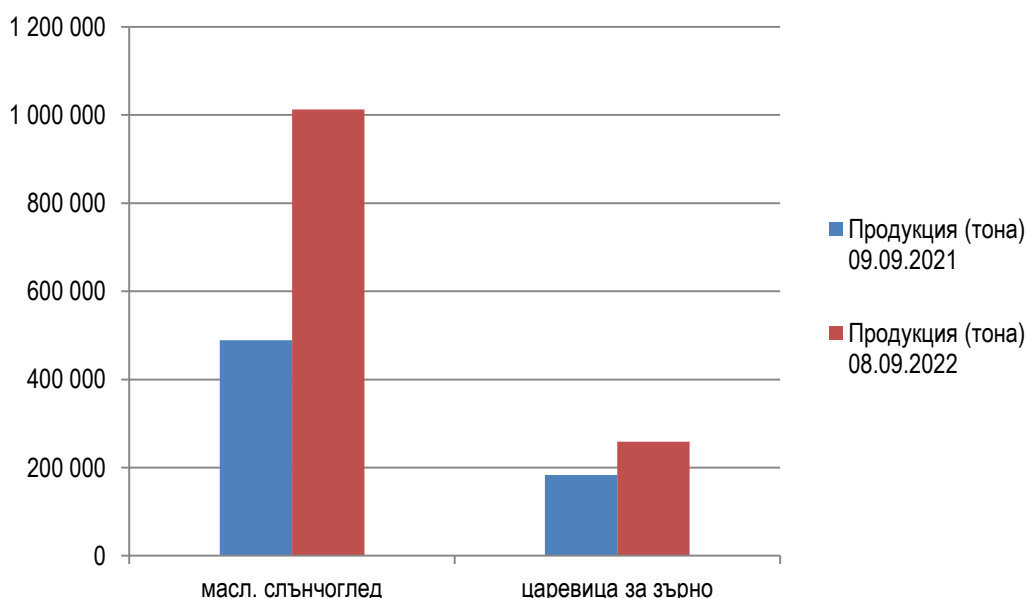
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 08.09.2022 г.

	08.09.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	913 659	462 471	50,6%	1 012 319	219	9,0%	116,6%	107,0%	-4,4%
царевица за зърно	527 046	53 438	10,1%	258 490	484	-8,2%	67,4%	40,9%	-15,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 08.09.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Събраните количества тютюн от трите наблюдавани типа са с между 26,4% и 40,8% под миналогодишните, поради намаление както на площите, така и на средните добиви.

Площи и производство на тютюн към 08.09.2022 г.

	08.09.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 836	2 465	134	-20,6%	-21,2%	-26,4%	-6,9%
Тютюн-Вирджиния	598	521	451	87	-39,7%	-36,8%	-40,8%	-5,4%
Тютюн-Бърлей	177	177	304	172	-7,3%	-3,8%	-37,7%	-35,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Според последните оперативни данни, продукцията от пипер, домати и зеле, отглеждани на открито, се увеличава спрямо година по-рано – в границите от 0,4% (пипер) до 58% (зеле). При домати и пипера това се дължи на отчетените по-високи средни добиви, а при зелето е в резултат на по-бързия темп на прибиране на реколтата тази година. До момента, от открити площи са добити с между 18,8% - 37,9% по-малко картофи, краставици, дини и пъпеши.

Общото производство на оранжерийни домати и краставици за периода от началото на 2022 г. досега е съответно с 12,6% и 0,9% повече на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 08.09.2022 г.

	08.09.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	3 820	64 118	1 678	-14,4%	-9,6%	-18,8%	-10,2%
зеле	1 506	373	7 719	2 069	23,7%	59,4%	58,0%	-0,9%
дини	3 297	3 260	73 935	2 268	-33,5%	-28,7%	-24,3%	6,2%
пъпеши	2 057	1 988	19 599	986	-26,0%	-25,8%	-37,9%	-16,3%
пипер на открито	2 296	1 985	22 514	1 134	-14,8%	-4,0%	0,4%	4,5%
домати на открито	2 251	1 841	29 523	1 604	0,1%	-4,2%	10,3%	15,1%
краставици на открито*	497	444	5 956	1 341	-2,4%	-8,8%	-22,0%	-14,5%
ягоди на открито	860	845	5 861	694	-	-	-	-
домати в оранжерии	476	427	42 346	9 917	12,3%	0,5%	12,6%	12,1%
краставици в оранжерии	439	387	42 818	11 064	43,5%	2,9%	0,9%	-2,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* вкл. корнишони

** данните са за разгънати реколтирани площи

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Към 8 септември 2022 г. продукцията от сливи, малини, круши, ябълки и праскови е нараснала с между 0,3% (сливи) и 30,1% (праскови) спрямо същия период на предходната година. Основен принос за това имат по-високите средни добиви (с изключение на сливите), а при ябълките и прасковите е комбинирано и с по-голям размер на реколтираните площи. Същевременно, прибраните количества кайсии са с 6,2% под нивата отпреди една година.

Стартира кампанията по беритбата на орехи, като за момента за реколтирани 48 ха и са добити 23 тона.

В ход е прибирането на реколтата от десертно и винено грозде, като засега и при двата типа лозя (десертни и винени) се отчитат по-високи средни добиви спрямо година по-рано.

Площи и производство от трайни насаждения към 08.09.2022 г.

	08.09.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 396	306	2 381	778	16,8%	22,8%	5,1%
круши	624	171	1 007	589	-7,1%	9,3%	17,6%
праскови	2 922	2 800	26 175	935	1,9%	30,1%	27,7%
сливи	9 390	5 880	33 283	566	17,3%	0,3%	-14,5%
кайсии	2 984	2 983	21 567	723	1,2%	-6,2%	-7,3%
орехи	8 829	48	23	48	-60,0%	-88,7%	-71,8%
малини	1 778	1 486	5 616	378	-11,9%	8,8%	23,5%
лозя винени	31 901	903	5 587	619	-32,9%	-28,2%	6,9%
лозя десертни	2 709	1 003	5 733	572	10,1%	17,3%	6,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране се изчисляват като от плододаващите площи се извадят площите, нереколтирани поради климатични и други причини.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

При съчетание от по-малко реколтирани площи и по-нисък среден добив от декар, добивът на лавандула е със 17,5% под регистрирания по същото време на миналата година.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 08.09.2022 г.

	08.09.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	16 222	15 962	70 662	443	-12,7%	-17,5%	-5,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 5 – 11 септември 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица. Общият експорт на пшеница и ечемик през порта от началото на настоящата пазарна година до момента изостава съответно с 69,2% и 87,2% на годишна база. Все още не са преминавали товари с рапица от реколта `2022.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 11.09.2021	04.07.2022 – 11.09.2022	Изменение на годишна база
пшеница	679 977	209 272	-69,2%
ечемик	52 572	6 706	-87,2%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Подобно на миналия сезон, през първата седмица на пазарна 2022/23 година не е реализиран износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД и „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Внос

От началото на юли 2022 г. до момента не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 33/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за юни 2022 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 33/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

През първата седмица на септември пазарът на зърнени и маслодайни култури в страната като цяло е спокоен. При три от наблюдаваните култури се регистрират леки разнопосочни ценови изменения на седмична база – понижение с 0,2% при ечемика и повишение - с 0,3% при царевичата и с 0,4% при слънчогледа.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 07.09.2022 г., лв./тон без ДДС

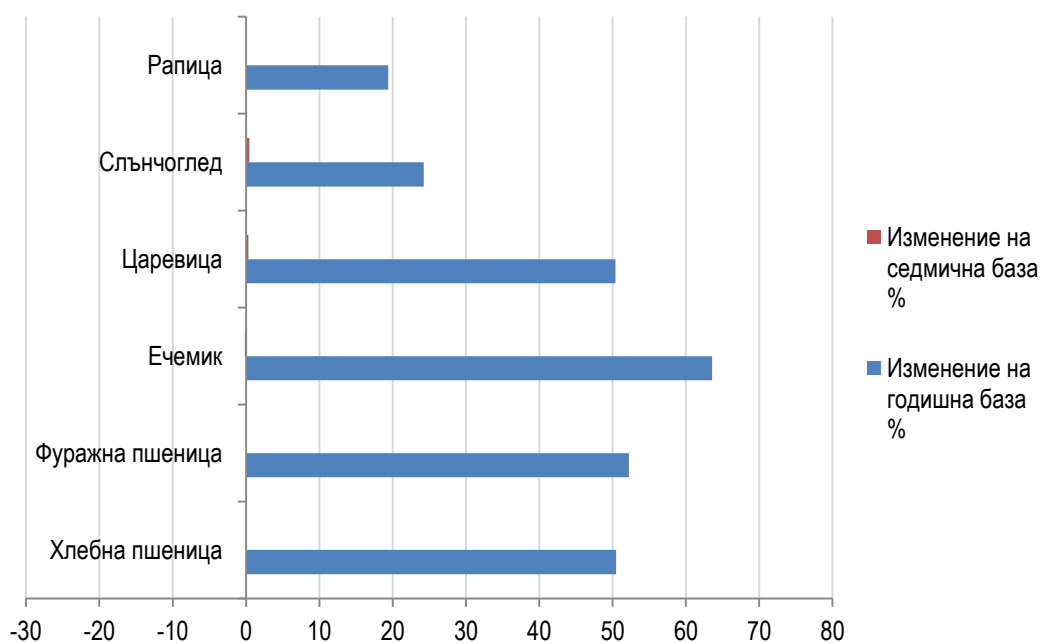
	08.09.2021	31.08.2022	07.09.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	420	632	632	50,5	0,0
Фуражна пшеница	408	621	621	52,2	0,0
Ечемик	346	567	566	63,6	-0,2
Царевица	405	607	609	50,4	0,3
Слънчоглед	932	1 153	1 158	24,2	0,4
Рапица	980	1 170	1 170	19,4	0,0

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Спрямо същия период на миналата година, основните зърнени и маслодайни култури се търгуват на значително по-високи ценови нива. Годишното поскъпване е от 19,4% при рапицата до 63,6% при ечемика.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 07.09.2022 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при търговията на едро с основните плодове и зеленчуци са преобладаващо в посока нагоре. Червеният пипер, зелето, ябълките, прасковите, картофите, домати от открити площи и дините се предлагат с между 1,1% (червен пипер) и 24,2% (дини) по-скъпо спрямо аналогичния период на предходната седмица, а поевтиняване се наблюдава при оранжерийните домати (с 0,5%), зеления пипер (с 1,2%) и оранжерийните краставици (с 5,5%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 09.09.2022 г., лв./кг

	10.09.2021	02.09.2022	09.09.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,72	0,98	1,02	41,7	4,1
домати (оранжерийни)	1,72	2,08	2,07	20,3	-0,5
домати (открити площи)	1,42	1,64	1,75	23,2	6,7
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,07	2,36	2,23	7,7	-5,5
краставици (открити площи)	1,77	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,47	1,65	1,63	10,9	-1,2
пипер (червен)	1,87	1,88	1,90	1,6	1,1
зеле	1,00	0,87	0,89	-11,0	2,3
дини	0,46	0,66	0,82	78,3	24,2
пъпеши	1,03	*	*	-	-
праскови	1,95	1,78	1,86	-4,6	4,5
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,50	1,28	1,33	-11,3	3,9
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Повечето от основните плодове и зеленчуци се предлагат на по-високи цени, отколкото по същото време на миналата година. Най-значителен ръст на цените е налице при дините – със 78,3% и картофите – с 41,7%. Отчетеното увеличение при пипера (зелен и червен), оранжерийните краставици и домати (от открити площи и оранжерийни) варира от 1,6% при червения пипер до 23,3% при полските домати. Същевременно, цените на прасковите, ябълките и зелето са в рамките на 4,6% - 11,3% по-ниски на годишна база.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 09.09.2022 г.

